

Hogyan hatnak az egyes szerek?

Hogyan hatnak az egyes szerek?

A **pszichoaktív szerek** az agyműködés befolyásolására képes kémiai anyagok, melyek az idegsejtekre hatva megváltoztatják az agy kémiai összetételét. A szerek hatásának sokféle módja lehet. Általában az átvivőanyagok receptoraihoz képesek kapcsolódni, és gátolhatják a transzmitter kötődését („**antagonista**”) vagy éppen ellenkezőleg, utánózzhatják a transzmitter hatását („**agonista**”).

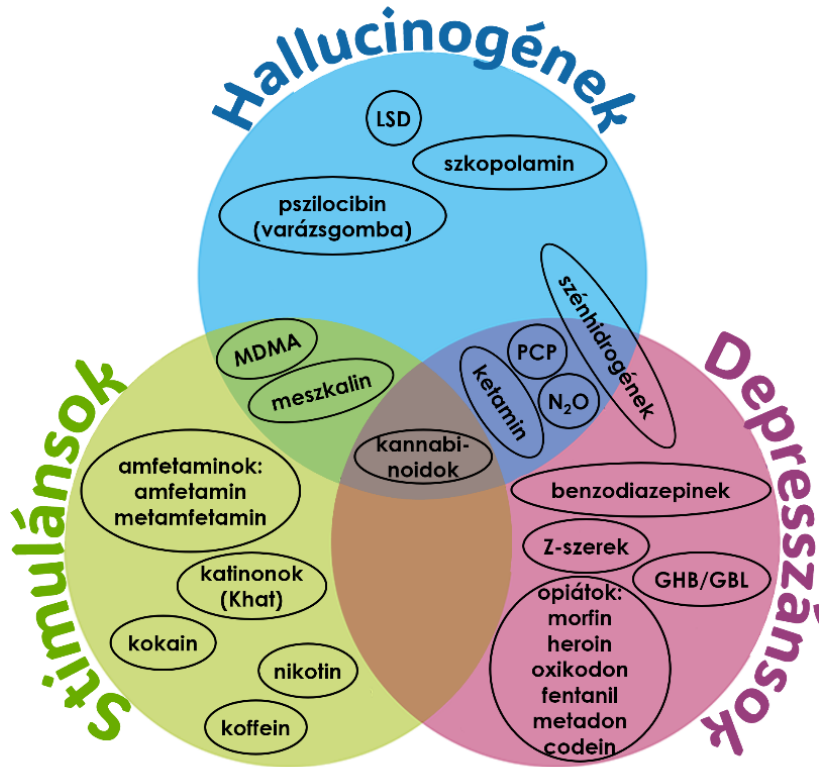
Befolyásolhatják a transzmitterek szintézisét, azok hólyagocskákba történő felvételét, a hólyagocskák ürülését, az átvivőanyag semlegesítését, a receptorok érzékenységét vagy a fogadósejt egyéb

tulajdonságait, pl. ingerelhetőségét.

Vannak közöttük nyugtató (**depresszáns**) és serkentő (**stimuláns**) hatásúak, valamint olyanok is, melyeknek fő jellemzője, hogy hallucinációkat okoznak (**hallucinogén**). Vannak kevert hatású szerek

A szerek Venn-diagrammja

[Version 1.1 • 29/05/2022]

is. The Drugs Item by Guy Jones, Fiona Macdonald and Mark Atkey is licensed under a CC BY-NC-SA 4.0 International License. Not to be used for commercial purposes, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/> for licensing details. Contact: www.thedrugswatch.com?page=contact

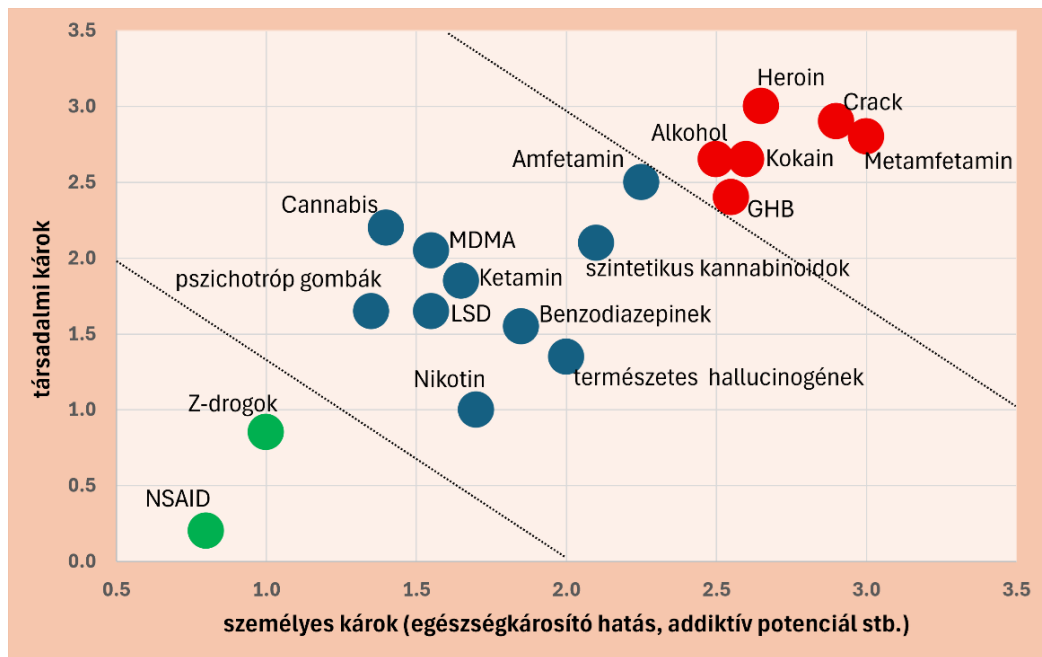
Feladat: Milyen hatásai vannak az egyes szercsoportoknak? Erről szól az alábbi kirakós játék. (Ha nem tudod a megoldást, nézz utána először a pszichostimulánsokról, depresszánsokról, hallucinogénekről szóló főoldalakon!)

A weboldalunkon bemutatott pszichoaktív szerek közös tulajdonsága, hogy használat során jó érzést keltenek a fogyasztóban, (a legerősebbek eufóriát okoznak), ezért hosszú távon függőség alakulhat ki irántuk.

A függőség biológiai alapja az, hogy az agy megpróbál alkalmazkodni a drog tartós jelenlétéhez.

- **TOLERANCIA:** az ismételt szerhasználat által kiváltott **hatás csökken** (pl. a molekuláris célpontok számának, érzékenységének csökkenése miatt)
- **ÉRZÉKENYÍTŐDÉS:** olyan idegrendszeri hálózatok is vannak, ahol az ismételt szerhasználat által kiváltott **hatás nő** (pl. sóvárgás, drogkereső viselkedés)
- **DEPENDENCIA:** a **szer hiánya** megváltoztatja az idegrendszer normális működését (általában **ellentétes** irányban, mint a kezdeti szerhasználat).

A szerek eltérő addikciós potenciállal rendelkeznek, és fogyasztásuk egészségkárosító hatása is eltérő.

Különböző drogok addikciós potenciálja, egészségkárosító hatása és társadalmi-szociális veszélye.

0: nem káros 1: némileg káros 2: mérsékelten káros 3: extrém káros.

A felmérés nagyszámú szakember véleménye alapján készült.

Forrás: Udo Bonnet at al. Ranking the Harm of Psychoactive Drugs Including Prescription Analgesics to Users and Others-A Perspective of German Addiction Medicine Experts
Front Psychiatry. 2020;11:592199. PMID: 33192740

A legelterjedtebb tiltott és legális pszichoaktív szerek típusainak részletes jellemzése:

[Pszichostimulánsok](#)

[Depresszánsok](#)

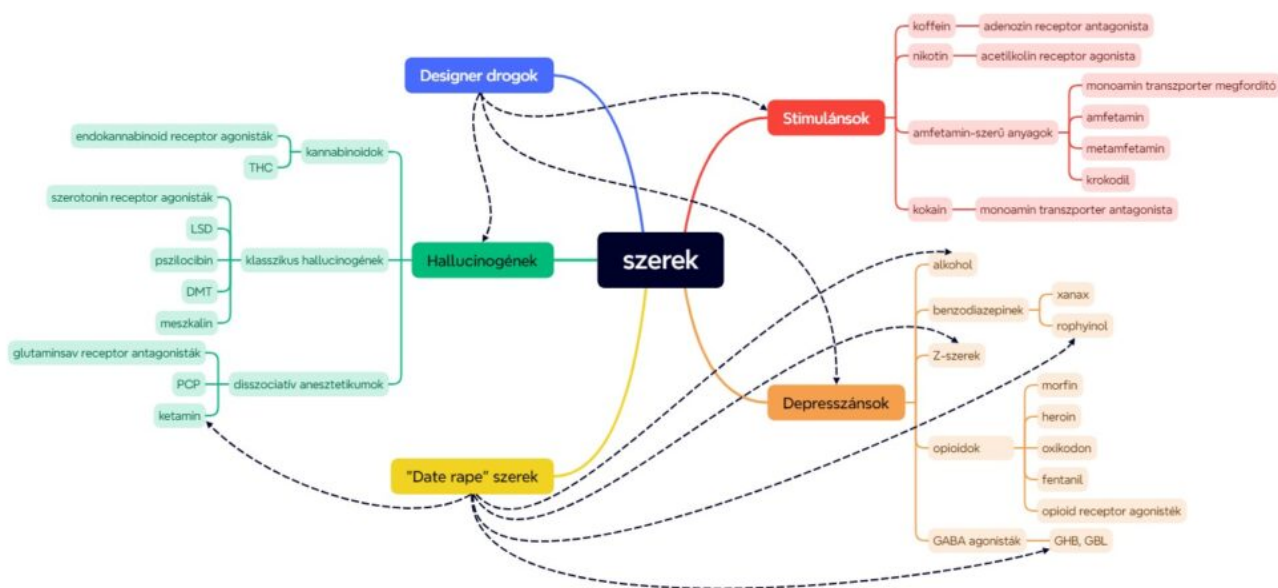
[Hallucinogének](#)

Az alábbi csoportokban többféle típusú szer is előfordul. Kiemelt jelentőségük miatt külön bejegyzésben gyűjtöttük össze őket:

[Új pszichoaktív szerek = dizájner drogok](#)

["Date rape" szerek](#)

Feladat: Tudod-e melyik szer milyen átvivőanyag hatását erősíti?
(Ha még nem, próbáld meg újra az egyes szerekről szóló oldalak elolvasása után J !)

Presented with xmind AI

<https://www.youtube.com/watch?v=LeCoJ8xMmUQ>

A videóban szereplő **szkopolamin** („az ördög lehellete”) nem szerepel az általunk ismertett szerek között. A hallucinogének közé tartozik, de az általa okozott **delírium** – melynek során a használó nem tudja megkülönböztetni a valóságot és a hallucinációkat – egyáltalán nem kellemes élmény, ezért nem terjedt el utcai droként.

A **barbiturátok** a benzodiazepinekhez hasonló szerek, de a terápiás ablakuk sokkal kisebb (könnyen túladagolhatóak) és erősebben addiktívak, ezért a benzodiazepinek kiszorították őket a gyógyászatból, illetve utcai szeként is ritkák.